A°. 1854. N°. 254.

2 C.

Opregte HAARLEMSCHE *Vrijdagsche* COURANT

van 27 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 23 October.

De generaal *v. Hesz* is gisteren avond hier aangekomen, laatstelijk uit Krakau, en heeft dadelijk gehoor gehad bij Z. M. den Keizer. Heden neemt de generaal deel aan de beraadslagingen van een grooten krijgsraad, waarin de maatregelen moeten worden overwogen, welke eene versterking van het leger zoude vorderen. — Indien men deswegens tot een besluit zal zijn gekomen, en tot de vermeerdering en versterking der krijgsmagt zal zijn besloten, zouden, zoo men verzekert, de fransche en engelsche militaire commissarissen, die zich steeds alhier bevinden, van tijd tot tijd worden uitgenoodigd om deel te nemen aan de beraadslagingen van den genoemden krijgsraad.

— Uit de vorstendommen wordt gemeld, dat Braïla geheel van oostenrijksch garnizoen is ontbloot, als 't welk naar Galacz is getrokken en door turksche bezetting is vervangen. Volgens berigt uit Braïla van den 15den, werd *Omer-bassa* met den eersten aldaar verwacht. Hij zoude zijne krijgsmagt in de genoemde plaats en in Matschin vereenigen, ten einde uit de Dobrutscha een aanval op de Russen in Bessarabie te beproeven; hetwelk hij (gelijk daar werd bijgevoegd) te geruster kon doen, vermits zijn linker vleugel door de aan de Pruth gevestigde oostenrijksche krijgsmagt zoude zijn gedekt. Men scheen alzoo te veronderstellen, dat de turksche bevelhebber geen gebruik zoude maken van zijn regt, om ook uit Moldavie een aanval op Bessarabie te ondernemen.

BERLIJN, 24 October.

Naar men verneemt, is het vertrek van den *Prins van Pruissen* naar Koblentz op morgen bepaald.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de pruissische Regering, behalve haar antwoord op de laatste nota van het Bewind van Oostenrijk, ook aan den tijdelijken oostenrijkschen gezant, graaf *Esterhazy*, in 't breede hare denkbeelden heeft medegedeeld, nopens eene gemeenschappelijk door beide de mogendheden in Rusland aantewenden poging om eene bepaalde vredebreuk tusschen Rusland en Oostenrijk te verhoeden; — dat Oostenrijk meent, dat, indien Rusland er prijs op stelt dat die Staat thans nog als bemiddelende mogendheid optrede, Rusland daartoe de eerste schrede moet doen, zoodat men dan het tegenovergestelde zoude zien gebeuren van hetgeen bij het indienen van de laatste sommatie is geschied, als wanneer Oostenrijk de eerste schrede heeft gedaan, en daarin door Pruissen is ondersteund. De genoemde gezant zoude van uitgebreide instructien voorzien zijn geworden, om zich, zoo mogelijk, met Pruissen te verstaan, terwijl men zich vleit, ditmaal meer zucht tot toegeeflijkheid dan vroeger in Rusland te zullen ontmoeten.

VAN DEN RIJN, 25 October.

In berigten uit Konstantinopel van den 16den wordt gemeld, dat al wat voorhanden was van troepen, en gemist kon worden, naar Balaclava werd gezonden; — dat de leeftogt daar zeer schaarsch werd; — dat 300 stukken in batterij waren gebragt, en de Russen veel versterking bekwamen. — Men sprak van geallieerde troepen, die hunne winter-kwartieren in Scutari zouden betrekken.

De telegraaf meldt uit Berlijn, dat er berigt van vorst *Menschikoff* is ontvangen, inhoudende, dat den 17den het vuur op Sebastopol is geopend, zoo van de zee-, als van de land-zijde; dat den eersten dag de Russen 500 dooden en gekwetsten hebben gehad, en dat de admiraal *Korniloff*, zijn adjudant, was gesneuveld; dat het vuur den 18den van den zeekant niet, en van de landzijde flaauw was hervat, en dat de vestingwerken nog weinig hadden geleden.

Ook in Weenen moet berigt zijn aangebragt, dat het bombardement den 17den is begonnen.

— Men meldt, dat het nu zeker kan worden geacht, dat in het volgende jaar een begin zal worden gemaakt met het bouwen van eene vaste brug voor Keulen, over den Rijn.

PARIJS, 24 October.

Men is hier nog altijd zonder stellige berigten aangaande het juiste tijdstip, waarop het bombardement door de geallieerden op Sebastopol is geopend. Te oordeelen naar de berigten, welke gedurig door den *Moniteur* worden medegedeeld en later tegengesproken, moet men van de veronderstelling uitgaan, dat de bewindslieden geene of niet genoegzame hulpmiddelen ter hunner beschikking hebben, ten einde spoedig en zeker te vernemen, wat op en bij de Krim voorvalt, en uit dien hoofde genoodzaakt zijn om hunne toevlugt te nemen tot van bijzondere personen afkomstige opgaven. Het wordt welligt niet ten onregte als eene vreemde omstandigheid beschouwd, dat men thans hier te lande bijna alleen eenige waarde hecht aan de leger-berigten van den russischen opperbevelhebber, vorst *Menschikoff*. — Meer en meer schijnt het te blijken, dat Keizer *Napoleon* niet eer naar Compiègne zal vertrekken, dan nadat het *zeker* zal zijn, dat Sebastopol door de geallieerden is of zal worden bemagtigd.

Van goederhand wordt verzekerd, dat de goede verstandhouding van lord *Raglan* met den generaal *Canrobert* niets te wenschen overlaat. Zoo men wil, heeft lord *Raglan* te kennen gegeven, dat hij ongaarne het commando over de fransche krijgsmagt opgedragen zou zien aan een bevelhebber, die niet van den aanvang af tot de expeditie behoord haeft, en dat het daaraan moet worden toegeschreven, dat de maarschalk *Baraguay d'Hilliers* niet als plaatsvervanger van den maarschalk *de Saint-Arnaud* naar de Levant is gezonden. Velen zijn almede niet vreemd van het denkbeeld, dat, na de spanning tusschen lord *Redcliffe* en den maarschalk *Baraguay d' Hilliers* in Konstantinopel, lord *Raglan* niet onduidelijk zou hebben te kennen gegeven, dat hij vooral ongaarne het opperbevel aan den laatstgenoemden krijgsman zou zien toevertrouwd, wiens militaire bekwaamheden hij voor 't overige alle regt had laten wedervaren.

Onlangs is in het *Journal des Débats* een zeer belangrijk verslag opgenomen van den toestand der geneeskundige dienst in de Levant, en is in het breede uiteengezet, dat die dienst even zeer bij de Engelschen te wenschen overlaat, als zij boven allen lof verheven is bij de Franschen. De indedaad jammerlijke bijzonderheden, welke in de *Débats* zijn medegedeeld, naar aanleiding van uit Engeland afkomstige berigten, hebben niet weinig indruk gemaakt, zoowel hier te lande, als in Groot-Brittannie. Thans wordt in hetzelfde dagblad de aandacht gevestigd op de zeer uitgebreide maatregelen, welke door de engelsche Regering en de natie zijn genomen, ten einde in de verpleging der genoemde britsche krijgslieden de noodige verbetering aantebrengen. Vrijwillige inschrijvingen zijn geopend, die belangrijke sommen hebben opgeleverd, en van wege de britsche Regering is dezer dagen onder anderen eene hoeveelheid pluksel, wegende 8300 ponden, naar het Oosten gezonden.

Volgens de *Débats*, heerscht de cholera nog altijd zeer sterk in het Oosten, en worden daardoor vrij wat meer slagtoffers gemaakt, dan door de gevechten tusschen de geallieerden en de Russen.

— Heden is in het bekende ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers* een hoofd-artikel opgenomen, 't welk nogal de aandacht trekt. Tot dusver hebben de schrijvers van dat blad, in meer of minder bedekte bewoordingen den oorlog in de Levant, ook in verband met de turksche belangen, voorgestaan. Thans geven zij meer bepaaldelijk te kennen, dat men verkeerd zou doen met daaruit afteleiden, dat zij voorstanders waren van de Turken en het Islamismus.

De schrijvers van *l'Univers* gaan van het beginsel uit, dat de Sultan zich wel heeft verdedigd te Oltenitse, te Silistria en elders, maar dat daaruit geenszins blijkt, dat hij niet *ziek* zou zijn. Volgens hen, geven velen geheel ten onregte te hoog op van de levenskracht, de zedelijkheid en de grootheid van Turkije en van de Halve-Maan, die, op zich zelve staande, de moscovitische adelaars van Sebastopol zou verdrijven. Eene dergelijke redenering is, naar luid van *l'Univers*, niet alleen belagchelijk, maar zelfs gevaarlijk.

Verder wordt in *l'Univers* hoofdzakelijk het navolgende aangevoerd: „Zij, die Turkije prijzen, vergeten de oude en nieuwe geschiedenis van dat land, in 't welk hervormingen niet alleen noodig werden geoordeeld door Frankrijk en Engeland, maar door de turksche Regering zelve, die reeds maatregelen heeft beraamd, om een einde te maken aan den tegenwoordigen staat van zaken. Velen in Europa spreken van *de turksche verdraagzaamheid*, en schijnen te vergeten, dat verachting der christelijke natien een der hoofd-beginselen is der oud-turksche partij. Dit alleen reeds zou voldoende zijn, ten betooge der dringende noodzakelijkheid van hervormingen in Turkije, 't welk thans buiten de beschaving is gesteld en vernederd, ten gevolge van zijnen inwendigen toestand.

„ Het is eene zeer verkeerde voorstelling van zaken, als men beweert, dat Turkije hulpmiddelen genoeg in zich zelf bezat, om zich te verdedigen. Het is niet *Omer-bassa*, maar Frankrijk en Engeland, die de Russen aan den Donau hebben tegengehouden en bij de Alma verslagen. De Porte zou zijn overgegaan tot belangrijke opofferingen, ware het Westen niet bij tijds tusschenbeiden getreden. Door die tusschenkomst heeft de Porte een krachtigen tegenstand kunnen organiseren, terwijl de Zwarte-zee door de geallieerde eskaders werd beheerscht.

„ Dat Frankrijk hulp heeft kunnen verleenen in vereeniging met Engeland, 't welk vroeger werkeloos moest blijven door de onmagt van Frankrijk, moet worden toegeschreven aan de krachtige over dat land gestelde Regering, welke, zonder op eenigerhande wijze belemmerd te worden, zoodanige maatregelen heeft kunnen beramen, als noodig zijn geoordeeld. — De Turken hebben weinig geestdrift aan den dag gelegd. De geldelijke opbrengst is luttel geweest, en de vrijwilligers hebben niet gestrekt tot vermeerdering der turksche strijdkrachten. Eene christelijke natie van 30 millioenen inwoners zou vrij wat meer nationaal gevoel hebben aan den dag gelegd.

„ Frankrijk en Engeland (dus eindigt dit betoog) zijn thans bezig met het genezen der wonden, door aantetoonen, dat eene nieuwe organisatie in de plaats moet komen van die, welke eene natuurlijke vrucht is geweest van den Koran. Die vrucht is thans dood. In stede van het oude Rijk van den Islam, moet feitelijk en staatsregtelijk een ottomanisch Rijk worden gesticht, in 't welk de natien van verschillenden oorsprong, onder dezelfde burgerlijke en staatkundige wet, zich vrijelijk en met onderlinge eerbiediging kunnen ontwikkelen. De *naam* is reeds aanwezig, de *zaak* moet nog in 't leven worden geroepen. Wat onze lofredenaren der Muzelmannen ook mogen zeggen, zij *zal* in 't leven worden geroepen. De Sultan, meer verlicht dan vele Europeanen, beschouwt die hervorming als de zegepraal van het regt, als het heil zijner Staten; van den anderen kant zien de geallieerden zeer goed in, dat die hervorming een beletsel zal zijn voor het uitvoeren der ontwerpen der grieksch-slavische volksleiders, en krachtiger dan twintig zegepralen zal strekken tot handhaving van het europesche evenwigt."

PARIJS, 25 October.

De dagbladen maken melding van eene telegrafische tijding, berigt inhoudende van vorst *Menschikoff*, dat het vuur op de werken van Sebastopol den 17den van de zijde van de zee zoowel, als van den kant van het land, is geopend, maar den 18den alleen en flaauw van den landkant is hervat. Zij schijnen echter nog geen onbepaald geloof daaraan te hechten, en hebben dit berigt niet dan onder voorbehoud medegedeeld.

— Een telegrafisch berigt uit Madrid van den 23sten October meldt, dat H. M. de Koningin, de Koning en de Prinses *van Asturie*, dien dag, onder geleide van troepen en burgerwacht, en onder het lossen van het geschut, te midden van eene zeer groote volksmenigte, in die hoofdstad zijn teruggekomen.

LONDEN, 24 October ('s avonds).

Aangaande de toebereidselen, welke hier te lande gemaakt worden, om in het aanstaande voorjaar de vijandelijkheden tegen Rusland in de Oostzee voorttezetten, meldt de ministeriële *Globe*, dat nu 35 vaartuigen daarvoor gebouwd worden, te weten: 5 drijvende batterijen, — 10 bombardeer-schepen, welke met 2 à 3 mortieren van de grootste soort gewapend zullen worden, — en 20 kanonneerbooten, welke slechts omstreeks vier voet diepgang zullen hebben, en in 't bijzonder bestemd zullen zijn om op de Newa dienst te doen. De gemelde vijf drijvende batterijen zullen op het dek bekleed zijn met ijzeren platen van acht duim dikte, en aan de buitenzijden met 100 platen van vier duim, zoodat zij volkomen bom- en kogelvrij zullen wezen. Deze vaartuigen zullen gewapend zijn met zes zeer ver dragende Lancaster kanonnen.

— Verl. vrijdag hebben lord *J. Russell* en sir *Hamilton Seymour* (laatstelijk gezant bij het petersburgsche Hof), benevens een groot aantal andere aanzienlijke personen, te Bedfort deelgenomen aan het verjaarfeest van een letterkundig genootschap, en bij die gelegenheid heeft de laatstgenoemde staatsman zich hoofdzakelijk op de volgende wijze over de staatkundige aangelegenheden van den dag uitgelaten:

„ Ons land is nu in een krijg gewikkeld, die van meer belang is dan eenige der in de laatste vijftig jaren gevoerde oorlogen. De toestand van Europa kan geheel veranderd worden door de nu plaats hebbende gebeurtenissen. Vraagt men, of de reeds verkregene resultaten evenredig zijn aan de inspanning van krachten, die geschied is, dan geef ik daarop een bevestigend antwoord; want hetgeen reeds uitgerigt is, is van het hoogste belang. Zonder nu te gewagen van de verkregene regtstreeksche resultaten, ben ik van oordeel, dat de handel wel een schok heeft ondergaan, maar dat die geenszins heilloos is voor dit land. Daarentegen is de toeneming van de russische magt gestuit, en de groote morele invloed, welken dit op de zaken van Europa moet hebben, is van het uiterste gewigt. De Keizer van Rusland is nu op de schaal gelegd, en bevonden niet dien trotschen voorrang waardig te zijn, welken hij eens in de raadsvergaderingen van Europa bezeten heeft, en waarin hij nu door geene menschelijke magt meer hersteld kan worden. De duitsche Staten zijn nu bevrijd van eene onderdrukkende magt, en zullen de algemeene voordeelen van Europa deelachtig kunnen worden. De gebeurtenissen in de laatste twee jaren hebben eene hartelijke vereeniging tusschen Engeland en Frankrijk teweeg gebragt, welke, naar ik hoop, van langen duur zal wezen. De tegenwoordige oorlog is, aan den kant der verbondene mogendheden, een regtvaardige oorlog; de godsdienst is niet daarin gemengd. De algemeene wensch is, dat aan de onderdrukten regt geschiede, en hoe kan dit beter verkregen worden, dan door de twee landen, welke aan het hoofd der europesche beschaving staan?" enz.

— De beurs was heden weder gedrukt; de aanhoudende rijzing der graanprijzen oefent een ongunstigen invloed op de geldmarkt uit.

LONDEN, 25 October.

Een telegr. berigt uit Weenen van gisteren, heden door de *Times* medegedeeld, meldt, dat in de Krim talrijke benden Tartaren zich gevormd hebben, die het land verwoesten en de landhuizen der Russen plunderen. In russische opgaven werd erkend, dat de tartaarsche bevolking zoo vijandig gezind was, dat men genoopt was geweest 2000 lieden te arresteren.

BRUSSEL, 25 October.

Z. M. de Koning is gisteren van zijne buitenlandsche reis teruggekomen en heeft zich dadelijk naar het kasteel van Laeken begeven.

De beide Kamers van de Wetgevende Vergadering zijn tegen den 7den November aanstaande bijeengeroepen. Het laat zich aanzien, dat in de Kamer der Gedeputeerden een felle strijd tusschen de clericale en vrijzinnige partijen zal worden gevoerd, en dat men zich geenszins, door de staatkundige verwikkelingen, welke de toestand van Europa elk oogenblik kan opleveren, daarvan zal laten afhouden.

'S GRAVENHAGE, 26 October.

Bij Z. M. besluiten van 13 Oct., is door hoogstdenzelven eervol ontslag uit 's lands dienst verleend aan de heeren *N. W.* baron *Mollerus*, laatst buitengewoon gezant

en gevolmagtigd minister des Konings bij de Verhevene-Porte, en *C. C. Travers*, 1sten tolk en kanselier bij dat gezantschap.

— Bij Zr. Ms. besluit van 23 Oct., is benoemd tot notaris te Beek (arr. Maastricht), *A. P. A. H. de Lom de Berg*, thans not. te Horst.

— Naar men verneemt, is nu bij den Raad van State een ontwerp van wet aanhangig, houdende nadere bepalingen omtrent de kosten der huizen van bewaring.

— Volgens eene mededeeling van het departement van Financien, waren den 15den October jl. in het entrepôt te Amsterdam aanwezig 15,547,476 ponden ruwe suiker, te Rotterdam 9,886,572, te Schiedam 1,510,312, te Dordrecht 808,246, te Middelburg 1,128,770; totaal 28,881,376 ponden.

— Bij het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs, betreffende het 9de hoofdstuk lt. A der staatsbegrooting, is verlangd eene naauwkeurige opgaaf van de sommen, die tot schulddelging kunnen worden aangewend, met inbegrip van het vermoedelijk batige slot over 1854.

Ook de reeds eenmaal ingediende voordragten, betreffende de verjaring van de coupons der nationale schuld, en de eindbestemming der baten van de voormalige weeskamers zijn weder ter sprake gebragt.

— Volgens de begrooting voor het pensioenfonds, voor 1855, zal over dat jaar door genoemd fonds aan renten worden genoten *f* 34,000; — rekent men op eene uitgave van *f* 186,700 tot aankoop van schuld; — op eene bijdrage van *f* 130,000 van afloopende, en van *f* 17,500 van doorloopende kortingen.

HAARLEM, 25 October.

In de bijeenkomst van den Gemeente-raad dezer stad, van heden, is beraadslaagd over het voorstel van B. en W., houdende, dat de Raad zoude besluiten om aan regenten van het Ned. Geref. Diaconie- en Armhuis, het Geref. Weeshuis, het R. K. Wees- en Armhuis, het Luthersch Wees- en Armhuis en aan de Armverzorgers der Israëlitische Gemeente te kennen te geven, dat deze instellingen worden beschouwd als van *kerkelijke gemeenten*, en dat het plaatselijk bestuur zich voortaan zal onthouden van alle inmenging in hun beheer, behoudens de voorschriften der armenwet, enz., welk voorstel reeds in de vorige bijeenkomst is ingediend, doch destijds aangehouden.

De heer *v. d. Breggen* heeft in geschrifte verklaard, zich niet met het voorstel te kunnen vereenigen, op grond, dat, bij art. 2 der armenwet, deze instellingen worden gerangschikt bij de onder letter D opgenoemde, en dat de Raad daarin geene verandering kan maken; — dat bij art. 147 der Gemeente-wet is bepaald, dat de Raad de leden van het bestuur der instellingen van weldadigheid zal benoemen, schorsen en ontslaan, en bij de armenwet niets wordt voorgeschreven, waardoor deze bepaling buiten werking wordt gesteld; — dat bij art. 179 der Gemeente-wet aan B. en W. het toezigt wordt aanbevolen over die instellingen van weldadigheid, waarover bij art. 8 het toezigt aan de Gemeente-besturen is opgedragen.

Naar het inzien van den heer *v. d. Breggen*, zoude, ingeval van een blijkbaar slecht beheer der bedoelde instellingen, geen middel, om daarin te voorzien, aanwezig zijn, indien de Raad van het regt van schorsing of ontslag had afgezien. Zoo hem voorkwam, was eene bepaalde afscheiding der kerkelijke instellingen van het burgerlijk bestuur, met de thans bestaande armenwet, niet denkbaar, en behoorde dat bestuur, zoo lang de bedoelde instellingen subsidie konden vragen, 'er op bedacht te wezen om niets van zijn regt aftestaan. Hij heeft verzocht, dat dit zijn geschrift zou worden aangemerkt als een ingekomen stuk en in de notulen zou worden opgenomen.

De voorzitter heeft, even als de heeren *Quarles* en *Fiers Smeding*, te kennen gegeven, dat het voorstel is gedaan, om het bewind zoo veel mogelijk in overeenstemming te brengen met de armenwet, waarbij als hoofdbeginsel de kerkelijke armenverzorging, onafhankelijk van het burgerlijk bestuur, is gesteld, en dat de Raad, door de benoeming der bestuurderen dezer gestichten aan zich te willen houden, zoude handelen tegen den geest en de bedoeling van de genoemde wet; — dat daardoor niet wordt te kort gedaan aan het toezigt, 't welk aan B. en W. is opgedragen, en tevens de bepaling van kracht blijft, dat, voor zooverre die instellingen subsidie erlangen, van hunne zijde begrooting en rekening behoort te worden ingediend.

Na eenige beraadslaging, is het voorstel van B. en W. aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Schultz*, *Joekes*, *Salvador* en *v. d. Breggen*.

Bij de beraadslaging heeft de heer *Delcourt*, om der gevolgen wille, bedenking in 't midden gebragt tegen het inwilligen van het verzoek van den heer *v. d. Breggen*, om deszelfs geschrift als een ingekomen stuk in de notulen op te nemen, vermits het in zeker opzigt als een protest kon worden aangemerkt, waarvan de vermelding in de notulen niet geoorloofd is. — De voorzitter heeft, ofschoon het niet gebruikelijk is, schriftelijke adviezen in de notulen op te nemen, zich in dit geval geenszins daartegen verzet, mits het geschiedde ten gevolge van een besluit van den Raad. — Bij stemming is, met 15 tegen 2 stemmen, besloten, aan dit verzoek te voldoen.

Een breed verslag van de fin. commissie over de begrootingen der godshuizen en instellingen van weldadigheid, voor 1855, is ter lezing der leden nedergelegd; — alsmede een verslag op de ingediende verzoeken der genoemde inrigtingen, ten einde vrijdom van accijns te erlangen, — de begrooting van het Buiten-gasthuis, — en het verslag van de regtsgeleerde commissie wegens het regt der stad op het genot van een derde van de opbrengst der Overtoomsche schutsluis.

Vervolgens is de beraadslaging geopend over de door B. en W. voorgedragene begrooting voor 1855 en het daarop uitgebragte verslag van de fin. commissie. Geen der leden heeft over het geheel der begrooting het woord verlangd, en men is dadelijk overgegaan tot het vaststellen der bijzondere artikelen, te beginnen met de uitgaven. De drie eerste hoofdstukken zijn, behoudens eenige wijzigingen, goedgekeurd.

Morgen zullen de beraadslagingen worden voortgezet.

Van 20 tot 23 Oct. zijn te Schiedam geene nieuwe cholerazieken aangegeven; overl. 3; in behandeling bleven 2.

Den 25sten zijn in Utrecht aangegeven 9 cholera-lijders, overleden 10 en in behandeling gebleven 78.

Den 26sten zijn in Amsterdam aangegeven 2 cholera-lijders, in behandeling gebleven 12.

— Tot lid der prov. Staten van Vriesland, in het kiesdistrict Leeuwarden, is bij herstemming verkozen jhr. *E. D. van Beijma*, met 295 st., terwijl jhr. mr. *S. W. H. A. van Beijma thoe Kingma* 219 st. bekwam.

— De Gemeente-raad van Amsterdam heeft besloten, de jaarwedde van den burgemeester dier gemeente te verhoogen van *f* 5000 op *f* 8000.

— In den laten avond van den 23sten dezer maand is over het dorp Callantsoog een geweldig onweder losgebroken, waarbij de bliksem eene boerenwoning trof en deze in weinige oogenblikken geheel in de asch legde. Het huisgezin, bestaande in man, vrouw en vijf jonge kinderen, is er behouden, doch met gevaar, uitgekomen; doch van het huisraad, het hooi en de granen heeft men niets kunnen redden. Tijdens het uitbreken der vlammen, werd de wind stil en regende het sterk, waaraan het mag worden toegeschreven, dat de belendende gebouwen weinig of geen letsel hebben bekomen, en deze plaats door Gods goedheid voor eene algeheele vernieling is bewaard gebleven.

— In den nacht van 25 Oct. is het gebouw der Stads-leenbank te Schoonhoven, met 2000 panden, door een brand vernield. Aan den ijver, waarmede de vijf in de stad aanwezige brandspuiten bediend werden, heeft men het te danken, dat de brand niet tot belendende gebouwen is overgeslagen.

— Van de werf der scheepsbouwmeesters *Blok en Matthijsen*, te Amsterdam, is heden te water gelaten het fregatschip *Zaanstroom*, gebouwd voor rekening der heeren *M. C. Lapidoth*.

— In de laatste week zijn in Vriesland 19 runderen afgemaakt, ter zake van de longziekte. Totaal 11,574.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 26 October. Den 25sten dezer in Texel niets binnengekomen; uitgezeild: *Waalstroom*, Graadt van Roggen, Akyab; *Henrica*, v. d. Werff, Suriname; *Jeannette*, Buteyn, Havana; *Edmond*, Laine, Cherburg; de stoomb. *Magnet* en *Harlingen* en *Hero*, Eckles, alle 3 naar Londen; *Britisch Queen*, Braham, *Ann*, Frank, *Dispatch*, Duncan, *Royal Union*, Campbell, *Nathanael Hooper*, Rains *Zeldenrust*, Koning, alle 6 naar Newcastle; *Thetis*, Williams, Sunderland; *Paul Fredrik*, Oss en *Aurora*, Larsen, beide naar Fredrikstad; *Robert Peel*, Christensen, *George Washington*, Ivensen, *Freya*, Schlyter, *Mindet*, Schwartz, *twee Zusters*, Bioness en *Lyna*, Knudsen, alle 6 naar Drammen. Wind o. - z. z. w.

Den 25sten dezer in Helvoet niets binnengekomen. Gisteren nog: *Nieuwe Rotterdamsche Gaz-Fabriek*, Hischmöller, Newcastle; en uitgezeild: *Mazonie*, Sturges, Newjork; de stoomb. *Bordeaux*, Bordeaux; *Levant*, Havre; *Batavier*, *Earl of Auckland* en *Columbine*, *Melpomene*, Lorentsen, alle 4 naar Londen.

Den 28sten Julij te Sydney binnengekomen: *Ambarawa*, Buikes, Melbourne; 29 dito *Oud Alblas*, Kruimel, dito naar Singapore; 2 Aug. *Neerlands Koningin*, Vonk, Swansea.

Den 31sten Julij te Geelong binnengekomen: *Anna*, Cramer; 11 Aug. *St. Helena*, Sterkenburg, beide van Londen.

Den 5den Aug. te Melbourne binnengekomen: *Willem Eggerts*, Faber, Amsterdam; 8 dito *Beatrix*, Verschoor, Hongkong; 10 dito *Copernicus*, Prater en *Rijswijk*, Bijl, beide van Londen; en uitgezeild: 15 dito *Admiraal de Ruiter*, Stapert en *Nieuw Lekkerland*, Hoffman, beide naar Batavia.

Den 21sten dezer van Cardiff uitgezeild: *Geertruida Maria*, Spiegelberg, San Francisco.

Den 20sten dezer te Waterford binnengekomen: *Bantam*, van der Bolck, Akyab naar Liverpool, wegens ziekte der equipage.

Den 21sten dezer van Hartlepool uitgezeild: *Prins Veldmaarschalk*, de Vries, Singapore.

Den 21 dezer te Hull binnengekomen: *Vlijt*, Engelsman, Triest.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

26 *October* 1854. 4½ *ure.*

		van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½ pct.	58⅞	59 1/16	58 15/16
〃 〃	3 〃	70	¼	70⅛
〃 〃	4 〃	88⅞	89	88⅞
Amortisatie-Syndicaat	3½ 〃	87	—	—
Handelmaatschappij	4½ 〃	—	—	—
Oost-Indische Leening	4 〃	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg		—	—	—
Leen. 〃 〃	4½ pct.	101	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ 〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3 〃	—	—	
〃	4½ 〃	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co.	5 〃	98½	—	—
〃 〃 1828/1829	5 〃	98¾	—	—
Certificat. 〃 1831/1833	5 〃	82	—	—
〃 〃 1840	4 〃	73	—	—
〃 bij Stieglitz	4 〃	72¼	⅜	72¼
〃 〃 〃 N.	4 〃	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6 〃	56⅜	—	—
Certific. van 〃	6 〃	56⅝	¾	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500	*f*	138	½	—
Obligatiën	4 pct.	64¾	—	—
SPANJE, Obligatiën	1 〃	18⅛	3/16	18⅛
〃	3 〃	38	—	—
〃 Binnenl.	3 〃	32 7/16	⅝	32 7/16
Amortisable		4 13/16	—	—
Bew. Coupon		5¼	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5 pct.	—	—	—
〃 〃 〃	4 〃	—	—	—
〃 Metaliek	5 〃	65⅞	66 11/16	66⅛
〃 〃 N. 1849 à 1854	5 〃	75⅝	76⅜	75¾
〃 〃	2½ 〃	32½	33 9/16	33 5/16
BELGIE,	2½ 〃	—	—	—
Rothschild,	2½ 〃	48½	—	—
〃	4½ 〃	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 〃	97¼	—	—
〃 〃 £ 200	5 〃	—	—	—
PORTUGAL, Obl.	3 〃	36⅛	¼	36⅛
〃 difired	3 〃	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5 〃	—	—	
PERU, Geldl. 1849, thans	4½ 〃	68¾	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans	4 〃	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼ 〃	15½	—	—
MEXICO, Oblig. 1851	3 〃	21⅝	11/16	—
N. - AMERICA, Americ. Bank-Actien.		—	—	—

Amsterdam Thesaurie 4½ pc. 104 à ½. Rusland cert. adm. te Londen 4½ pc. 83¼. Oostenrijk Metall. La. B. 1849 à 1854 5 pc. 75¾. Grenada obl. uitgest. 5¾ à 13/16. Louisiana 5 pc. 99⅝. Nat. Oostenr. Metall. 5 pc. 70¾. N. 4 pc. Weener Loten *f* 237. Engelsche Spoorweg aandeelen 74½. — Beleening 3. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

De binnenl. fondsen waren heden iets flaauwer. — De belgische, spaansche en portugesche prijshoudende; russische aangeboden; oostenr. metall. lager verhandeld; de overige soorten onveranderd.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 24,30; Div. in £ *f* 11,65; Eng. Russen *f* 11,65; Frans. *f* 55⅞; Belg. *f* 55⅞; Pruiss. *f* 35¼; Hamb. Russen *f* 35⅝; Russen in Z. R. *f* 34⅝; Pools. in Fl. *f* 26⅝; Spaans. *f* 2,31.

WEENEN, 26 October. De 5 pc. met. 84⅛.

LONDEN, 26 October. De 3 pc. gecons. resc. 94⅜ à ½. Mexico 23 à ⅛. Peru 71½. Spanje 3 pc. 37½; 1 pc. 18⅜ à ½. Rusland 4½ pc. 84.

PARIJS, 26 October. De 3 pc. renten 75 fr. 85; 4½ pc. 98 fr. 20. Spanje 3 pc. 33; 1 pc. 18.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 24 October. De aanvoeren van graan waren heden aanzienlijker. *Tarwe* 123 p. o. r. *f* 14; 123 à 130 p. n. Ommel. r. *f* 13 à *f* 14,20; 127 à 130 p. Old. r. *f* 13,30 à *f* 14; 123 p. Ommel. w. *f* 12,90 à *f* 13,10. *Rogge* aanmerkelijk hooger verkocht; 116 à 120 p. inl. *f* 10 à *f* 10,40. *Boekweit* als voren; 113 à 116 p. n. gr. zand *f* 7,10 à *f* 7,50; 113 à 116 p. n. veen *f* 6,80 à *f* 7,20. *Garst* als voren gebleven; 96 à 103 p. n. winter *f* 6,45 à *f* 7,05. *Haver* 20 à 25 c. hooger; 82 à 85 p. dikke br. *f* 5,20 à *f* 5,40; 65 à 72 p. w. voer *f* 3,75 à *f* 4,20. *Paardenboonen* *f* 8,10 à *f* 8,50. *Gort* lager; grove *f* 11,50 à *f* 12; parel *f* 15,25 à *f* 17,25. *Koolzaad* als voren; puik *f* 14,25.

HAARLEM, 26 October. *Haver* *f* 3,90 à *f* 5,50. *Tarwe* *f* 14,50 à *f* 16,25. *Rogge* *f* 11,25 à *f* 11,50. *Garst* *f* 7,50. *Groene erwten* *f* 12,50 à *f* 15. *Graauwe dito* *f* 13 à *f* 14. *Koolzaad* *f* 11,50.

SNEEK, 24 October. *Boter* *f* 44,50. *Kaas* *f* 23,50 à *f* 27.

DELFT, 26 Oct. *Boter* *f* 56 à *f* 57; mindere soort *f* 51 à *f* 54.

224ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

12de Lijst. Geene.

*** WELDADIGHEID!

Eene Moeder van *tien* kinderen, waarvan de oudste naauwelijks 17 jaren telt, uit den zeer fatsoenlijken stand, wier echtgenoot reeds langer dan drie jaren wegens verstandsverbijstering in een geneeskundig gesticht verpleegd wordt, ziet zich thans, door de noodzakelijke kwitering der affaire van haren man, van alle middelen van bestaan ontbloot en is daardoor gedrongen hare toevlugt te nemen tot de liefdadigheid van hare meergegoede landgenooten, om door de vereenigde hulp van allen, die in haren treurigen toestand werkdadig belang stellen, in staat te blijven hare kinderen te onderhouden en onder den Goddelijken bijstand op te voeden tot nuttige leden der maatschappij.

Tot het geven van nadere inlichtingen en het in ontvang nemen van elke tot voorschreven einde af te zonderen bijdrage, hetzij jaarlijks voor een tijdlang van 5 jaren, hetzij in ééns, hebben navolgende heeren zich wel willen belasten, als:

Te Leeuwarden: HH. Predikanten der N. H. Gemeente.
„ Groningen: de Heer Mr. A. MODDERMAN.
„ Assen: „ „ Ds. A. H. PAREAU.
„ Amsterdam: „ Heeren C. D. VAN DER VLIET, Heerengracht L. L. 134, en Ds. J. C. VAN MARKEN.
„ Rotterdam: „ Heer W. J. HOFFMAN.
„ 's Gravenhage: „ „ S. A. VAN HOOGSTRATEN.
„ Utrecht: „ „ Professor H. E. VINKE.
„ Zwolle: „ „ Ds. L. VROOM.
„ Arnhem: „ „ Dr. J. J. HOMOET.
„ 's Hertogenbosch: „ „ Ds. SCHIM VAN DER LOEFF.
„ Middelburg: „ „ F. NAGTGLAS.

*** De commissie voor de noodlijdenden van den brand te St. Jans Klooster, heeft de eer te berigten, dat behalve het reeds vermelde, nog bij haar is ingekomen:

Door tusschenkomst van den h. w. geb. heer mr. *J. A. G.* baron *de Vos van Steenwijk*, van diversen uit Zwolle *f* 300; opbrengst van een concert van de Liedertafel van Kampen *f* 71,25; door tusschenkomst van ds. *Dwars*, van A. B. 2 coup. 5°/o convention münze n°. 6266 en 6267, te zamen *f* 6,18; M. v. E. te Kampen coup. n°. 8615 *f* 1,23½; AS. aldaar muntb. n°. 391 *f* 10; door tusschenkomst van ds. *Kronenberg* te Arnhem, van diversen *f* 20; door tusschenkomst van mr. *J. Rink* te Tiel, N. *f* 2,50; P. *f* 2,50; door tusschenkomst van ds. *Verwey* te Zutphen, N. N. te S. bij Z. coup. n°. 289 *f* 2,47½; N. N., postm. Twello, bankb. n°. 153 *f* 40; door tusschenkomst van mr. *W. C. Putman Cramer* aldaar, W. 2 coup. *f* 3,46½; C. M. 1 coup. *f* 1,48½; N. N. muntb. *f* 10; door tusschenkomst van prof. *F. J. Domela Nieuwenhuis* te Amsterdam, D. N. muntb. n°. 1000 *f* 10; van een Protestant uit Roermond *f* 10; van diversen *f* 10; door tusschenkomst van jufvr. *Bangert* aldaar, van diversen *f* 63,36; door tusschenkomst van mr. *C. W. van Heyningen Bosch* te Groningen, van diversen *f* 41,38½; door tusschenkomst van ds. *J. H. Gunning* te Leeuwarden, N. N., postm. Sneek, 2 coup., te zamen *f* 24,75; eene dame te Leeuwarden *f* 10; door tusschenkomst van den heer *N. J. Singels* aldaar, coup. *f* 2,47½; bij ds. *Molhuyzen*, G. H. L., postm. Deventer, coup. n°. 2622 *f* 1,23½; E. U., postm. Amsterdam, 4 coup. n°. 144, 305, 4153 en 10138, te zamen *f* 4,94; bij mr. *D. G. Kortenbout v. d. Sluys*, N. N. *f* 20; bij *D. Winters*, N. N. te Vollenhove *f* 5.

Voorts neemt de commissie de vrijheid HH. inzamelaars te verzoeken de bij hen ingekomene giften te willen opzenden, de tijd daar zijnde dat zij tot de uitdeeling zal moeten overgaan.

De commissie voornoemd,
Vollenhove, Namens dezelve,
21 *October* 1854. Mr. D. G. KORTENBOUT VAN DER SLUYS.
G. SLOET.

*** NIEUWE SCHOUWBURG.

Mijn vertrek is op Vrijdag den 27sten October bepaald; diegene welke nog iets van mij nog bij de mij geangageerde personen iets vermenen te vorderen te hebben, kunnen de rekeningen voor dien tijd inleveren, om onmiddelijk voldaan te worden. Aan Haarlems Hoogachtbare Bewoners mijn dank voor hunne gunstige deelneming aan mijne 5 Voorstellingen. F. REICHARDT.

*** Vijfentwintig-jarige Echtvereeniging van onze geliefde Ouders
J. VAN DIELEN,
Not. alhier, en
J. M. VAN DIELEN — WEYN.
VAASSEN,
25 October 1854.

Hunne dankbare Kinderen,
J. W. C. VAN DIELEN.
W. A. M. VAN DIELEN.
T. G. H. VAN DIELEN.

*** Ondertrouwd:
H. BRAT, van *Oostzaan*,
en
J. H. RAHÉ.
AMSTERDAM,
26 October 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
A. VAN WALSUM KGn.,
van *Krimpen a/d. IJssel*, en
G. HOOGENDIJK
NIEUWERKERK A/D. IJSSEL, 20 October 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
JULES TH. L. KESSLER,
van *Luyk*, en
JOSEPHINE H. ROSELLEN.
VENLO,
24 October
1854.
Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Kennissen.

*** Getrouwd:
K. VAN DER MADE
en
A. M. C. LOGEMANN.
DORDRECHT,
25 October 1854.

*** Getrouwd:
JOHANNES VAN VLOTEN
en
JOHANNA ELIZABETH HENDRIKA CRISTINA VAN GENNEP.
ROTTERDAM, 25 October 1854.

*** Getrouwd:
HERM. COSTER,
Med. Doctor, en
C. DE VOS.
AMSTERDAM,
26 October 1854.

*** Getrouwd:
L. VAN WAGTENDONK
en
Jonkvrouwe J. C. L. S. VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT.
HAARLEM, 26 October 1854.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *P. HARTOG*, geliefde Echtgenoote van
A. VISSER Pz.
SLIEDRECHT, 22 October 1854.

*** Bevallen van een' ZOON *W. VAN KERKWIJK*, Echtgenoot van C. N. DE RIDDER, HERWIJNEN, Rijks-Ontvanger enz. 23 October 1854.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Te DELFT, is op den 23sten October 1854, voorspoedig van een' ZOON bevallen *THEODORA MAGDALENA DES AMORIE VAN DER HOEVEN*, hartelijk geliefde Echtgenoot van

J. PIJNAPPEL Gz.

*** Bevallen van eene DOCHTER *J. J. ZWAANS HALS — UYTTENHOOVEN*.

NIEUWE-DIEP, 23 October 1854.

*** Bevallen van een' ZOON *M. E. GELUK, TUKKER*.

LEERDAM, den 24sten October 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER *T. M. B. REIGERS — KOLFSCHOTEN*.

WAMEL, 24 October 1854.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *G. A. H. DROOGLEEVER*, geliefde Echtgenoote van

GORINCHEM, Mr. J. VAN TIENHOVEN. 24 October 1854.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *T. SIJBOUTS*, beviel heden van eene welgeschapene DOCHTER.

ALKMAAR, P. A. DE LANGE. den 24sten October 1854.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *J. L. DEN TEX*, hartelijk geliefde Echtgenoote van

A. W. VAN EEGHEN.

AMSTERDAM, 24 October 1854.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *A. J. MAKS*, geliefde Echtgenoot van

HAARLEM, A. REEKERS. 24 October 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. C. MUNTENDAM*, geliefde Echtgenoote van

AMSTERDAM, D. VAN KETWICH. 25 October 1854. Eenige kennisgeving.

*** Den 17den September 1854 overleed te DEMERARY Vrouwe LOUISA ROSETTA HEYLIGER, hartelijk geliefde Echtgenoot van A. VIJFHUIS.

*** Heden overleed, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder JOHANNA ELISABETH WOLBERS, Wed. *Joannes Bernardus Burgers*, in den gezegenden ouderdom van 68 jaren en ruim 3 maanden.

Familie en Betrekkingen gelieven deze annonce als eenige kennisgeving aantenemen.

RIJP, *Namens Kinderen en Behuwd-Kinderen*, 17 October 1854. H. J. BURGERS.

*** Op den 18den dezer, is te BREDA, overleden de Hoog-Edel Gestrenge Heer W. H. SESSELER, Gepens. Kolonel, Inspecteur over de Artillerie van de Marine, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw.

*** Heden overleed tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen, Kleinkinderen en verdere Betrekkingen, mijn geliefde Echtgenoot JAN BREDIUS PZoon, in den ouderdom van ruim 77 jaren.

OUDEWATER, Wed. J. BREDIUS, PZoon, 21 October 1854. geb. SCHADDÉ.

*** Heden overleed, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna vijf jaren, ons geliefkoosde jongste Dochtertje JACOBA MARIE.

OVERVEEN, P. RIJNIERSE. F. RIJNIERSE, 23 October 1854. geb. VAN MEURS.

*** Heden overleed, Vrouwe J. C. L. JUYNBOLL, geliefde Echtgenoot van J. C. VAN WIJK.

ROTTERDAM, 24 October 1854.

*** Heden overleed tot mijne en mijner Kinderen droefheid mijne hartelijk geliefde Echtgenoote NEELTJE KROONDIJK, in den ouderdom van 45 jaren, na eene genoeglijke Echtvereeniging van ruim 24 jaren.

AT. DE RIDDER.

OOSTZAAN, 24 October 1854.

*** DE MINISTER VAN FINANCIEN brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat bij de op den 23sten dezer, overeenkomstig de Advertentie van den 18den bevorens, te Amsterdam, ten overstaan van den Staatsraad Agent van het Ministerie van Financien aldaar en den Referendaris Mr. F. DE WILDT plaats gehad hebbende UITLOTING van **twaalf** AANDEELEN, elk groot *f* 500 in de geldleening tot gedeeltelijke bestrijding der kosten van aanleg van een Kiezelweg tusschen *Zutphen* en *Goor*, zijn getrokken de Nommers 26, 27, 36, 64, 71, 102, 112, 133, 164, 170, 251 en 272; alsmede dat de alzoo uitgelootene Aandeelen van 1°. November aanstaande af, voorzien van al de daarbij behoorende onverschenen Interest-Coupons, ten Kantore van den Staatsraad Agent voornoemd, tot het bekomen van aflossing kunnen worden aangeboden.

's Gravenhage, den 25sten October 1854.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

***** AAN HET GYMNASIUM TE ENKHUIZEN WORDT VERLANGD,**

1. een RECTOR, om te staan aan het hoofd van deze Inrigting; ter vervulling van welke betrekking worden uitgenoodigd Heeren *Litt. Hum. Doctoren*, en bij voorkeur degenen, die reeds eenigen tijd aan eene Latijnsche School of aan een Gymnasium zijn werkzaam geweest.
2. een EERSTE DOCENT, bijzonder belast met het onderwijs in de Levende Talen, en
3. een TWEEDE DOCENT, tot het geven van onderwijs in de Reken-, Stel- en Meetkunst, benevens de Nederduitsche Taal, en des gevorderd ook in de beginselen der Stuurmanskunst.

De inkomsten aan gemelde betrekkingen verbonden, kunnen berekend worden, op *f* 1200 voor den Rector, op *f* 800 voor den *eersten*, en op *f* 600 voor den *tweeden* Docent.

De Sollicitanten worden verzocht hunne acten van bevoegdheid en getuigschriften, met *portvrije* Brieven intezenden, vóór den 15den November 1854, bij den Heer Mr. H. A. VAN BLEISWIJK, Burgemeester der Stad Enkhuizen.

*** In de Openbare School te St. Maartensdijk, Prov. Zeeland, wordt dadelijk verlangd, een ONDERMEESTER van den 2den of 3den rang. Salaris, benevens Kost en Inwoning *f* 100. Brieven *franco*, adres: Distrikt-Schoolopziener te Zierikzee.

*** IEMAND van fatsoenlijken huize, bekend met verschillende Administratiën, die daarvan de beste getuigen kan produceren, wenschte gaarne binnen Haarlem op diergelijk of Notariëel Kantoor geplaatst te worden, er zal meer gelet worden op fatsoenlijke behandeling, dan wel op groot Salaris. Reflecterende, adressere men zich met *franco* Brieven, onder de Letters A. Z., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** Een BOEKBINDERS-KNECHT, het Verguld- en Linieerwerk grondig verstaande, en van goede getuigschriften van gedrag en bekwaamheid voorzien, vast werk begeerende, adressere zich met *franco* Brieven onder Lett. O, bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

***** H Y P O T H E E K.**

Men vraagt ***f* 25,000** als eerste Hypotheek à 4 percent, op eene Bouwmanswoning met aanhoorige Landerijen. Inclinerenden vervoegen zich met *franco* Brieven, onder Lett. R., bij den Boekhandelaar D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te Leyden.

---

f 1000

wordt ter leen gevraagd, door Iemand van goeden Huize, tegen ruime Interest. Adres met *franco* Brieven, Lett. Z. A., bij den Boekhandelaar PETIT & Co., Oudegracht, bij de Jansbrug, G 41, te Utrecht.

*** ANNONCE.

Mogt eene Familie afzonderlijk of meer Familien onderling, eenen GOUVERNEUR-EXTERNE willen engageren, wiens lust het is den Kinderen eene Opvoeding te geven, gegrondvest op Christus; die daarbij al de noodige Acten voor Talen en Wetenschappen bezit en veel prijs stelt om de dierbare Geschiedenis des Vaderlands naar waarheid te doceren, dan biedt zich zulk een Persoon daartoe aan. Brieven *franco*, Letter A., bij de GEBROEDERS BELINFANTE, Boekhandelaars te 's Gravenhage.

*** In eene der Provincie steden, bij een deftig gezin, Weduwenaar met 4 Kinderen, wordt als Huishoudster tegen goed Salaris gevraagd: Eene JUFVROUW, van middelbaren leeftijd, P. G., beschaafde opvoeding, goed voorkomen en goede manieren, bekend met de Fransche Taal en bij voorkeur ook met de Muzijk. Adres *franco*, Lett. G., bij den Boekh. G. W. TIELKEMEIJER, te Amsterdam.

*** Bij eenen Predikant of wel in een ander fatsoenlijk Gezin, zoude men gaarne geplaatst zien een ouderloos MEISJE, van middelbare jaren en fatsoenlijke afkomst, om in de huishouding onder toezigt van de Vrouw des Huisgezins werkzaam te zijn, en voorts in den huisselijken kring te verkeeren. Men is niet ongenegen om voor Kost en Inwoning eenige vergoeding te verzekeren. Adres, bij den Boekhandelaar J. M. E. MEIJER, te Amsterdam, onder de Letters K. J., Brieven *franco*.

****** UN SECONDANT,***

du 3e Rang, sachant enseigner le Français, l'Allemand, l'Anglais, les Mathématiques Élémentaires, &c., désire s'engager comme tel, par préférence dans la Holl. Mérid.; s'adresser sous l'init. P., au Libraire H. T. HENDRIKSEN, à Rotterdam, lettres affranchies.

*** *Dans un Institut d'une des villes de la Gueldre, on demande au plus vite, une DEMOISELLE, en état d'assister la Supérieure dans toutes les branches de l'instruction. Les appointements sont f 150. s'Adresser par des lettres affranchies, sous l'initiale U., chez J. H. KNOOP, Donkere Sparen, à Haarlem*

*** *On désire dans une famille du culte Protestant, une DEMOISELLE, capable d'enseigner à trois jeunes filles les langues modernes, &c. s'Adresser, sous l'initiale B., chez MULLER FRÈRES, Libraires à Bois le Duc. Affranchir.*

*** De Directie der **Nederlandsche Maatschappij van Brandverzekering** te Tiel, berigt, dat als **Agenten** der Maatschappij benoemd zijn de Heeren: G. FOCK, te Almelo; VORSTMAN en DE HAAK, te Delft; H. WARNAARS, te Denekamp; H. A. RAVENSWAAY, te Gorinchem; A. ENGESMET en H. C. TOMBERGH, te Haarlem; A. KERKHOFF, te Utrecht; Mr. H. J. ENGELKENS, te Wildervank; A. A. BREDIUS, te Woerden.

Tiel, REUCHLIN,
24 *October* 1854. Directeur.

*** De ondergeteekende, handelende onder de Firma C. AVIS, heeft de eer te berigten dat haar Zoon JAN LEENHART AVIS, ten gevolge zijner meerderjarigheid, van af 14 dezer eene der *Stijfselfabrieken* voor zijne rekening en op zijnen naam zal voortzetten, terwijl overigens de zaken van de Firma C. AVIS, op denzelfden voet zullen worden gecontinueerd.

Oostzaan, 24 *October* 1854.

GEERTJE DE RIDDER,
Wed. *Hendk. Avis.*

Met referte aan bovenstaande Advertentie, heb ik de eer kennis te geven, dat ik van af 14 dezer eene *Stijfselfabriek* heb aanvaard. Ik recommandeer mij beleefdelijk om datzelfde vertrouwen te mogen genieten, hetwelk aan de Firma mijner Moeder steeds zoo ruimschoots wordt geschonken.

Oostzaan, 24 *October* 1854.

JAN LEENHART AVIS.

DUINWATER - MAATSCHAPPIJ.

AANKONDIGING VAN WATERLEVERANTIE,

in de Buurten SS, RR, LL, KK, HH en GG.

De Directie der DUINWATER-MAATSCHAPPIJ heeft de eer te berigten, dat zij zich voortstelt aan te vangen met de **levering van Water** in

BUURT SS,

bevattende: Singel westzijde, van de Brouwersgracht tot den Blaauwburgwal, Brouwersgracht tusschen de Heeren- en Keizersgracht, Keizersgracht oostzijde, van de Brouwersgracht tot de Heerenstraat, Heerengracht westzijde, van de Brouwersgracht tot de Heerenstraat en Heerenstraat.

BUURT RR,

bevattende: Singel westzijde, van den Blaauwburgwal tot de Oude Leliestraat, Heerengracht westzijde, van de Heerenstraat tot de Leliegracht, Keizersgracht oostzijde, van de Heerenstraat tot de Leliegracht, Leliegracht noordzijde, tusschen de Heeren- en Keizersgracht, Bergstraat en Heerenstraat.

BUURT LL,

bevattende: Singel westzijde, van de Oude Leliestraat tot de Gasthuismolensteeg, Gasthuismolensteeg, Heerengracht westzijde, van de Leliegracht tot de Hartenstraat, Hartenstraat, Keizersgracht oostzijde, van de Hartenstraat tot de Leliegracht, Leliegracht zuidzijde, van de Keizersgracht tot de Heerengracht.

BUURT KK,

bevattende: Singel westzijde, van de Gasthuismolensteeg tot de Heisteeg, Heisteeg, Heerengracht westzijde, van de Hartenstraat tot de Huidenstraat, Keizersgracht oostzijde, van de Huidenstraat tot de Hartenstraat, Hartenstraat, Wolvenstraat en Huidenstraat.

BUURT HH,

bevattende: Heerengracht westzijde, van de Huidenstraat tot de Leidschegracht, Leidschegracht noordzijde, tusschen Heeren- en Keizersgracht, Keizersgracht oostzijde, tusschen Huidenstraat en Leidschegracht, Huidenstraat, Lijnbaansgracht van de Looijersgracht tot de Raamstraat en de Raamstraat.

BUURT GG,

bevattende: Lijnbaansgracht van de Elandstraat tot de Looijersgracht.

Amsterdam, De Directie voornoemd,
24 October 1854. J. S. KLEINPENNING, Vice-Voorz.
J. G. JAGER, Secretaris.

MANUFACTUREN.

HAARLEM, GROOTE MARKT.

AMSTERDAM, N. DIJK, *DE ZON*.
„ CINGEL, *DE FAKKEL*.

A. VON DER MÖHLEN, heeft uit de voornaamste huizen van Parijs ontvangen, exquise MODELLEN van HOEDEN, MUTSEN, MANTELS, SORTIES DE BAL en KINDERGOEDEREN, groote sorteeringen nieuwe ZIJDEN en WOLLEN WINTERSTOFFEN, DOEKEN, CHALLONGS, LINGERIES ENZ. ENZ.

*** PAPIER VAN ALBESPEYRES

onderhoud, zonder reuk of pijn te veroorzaken, de *Fontenellen*, zijnde gedurende meer dan 35 jaren door de Geneeskundige School te Parijs voorgeschreven; *Blaartrekkende Pleisters*, om zich binnen eenige uren een Fitsel te trekken; *Taf*, om de Fontenellen te ververschen; *Zuinigheids-Compressen*, die de voorkeur boven de *Linnen* verdienen; verbeterde *Arm-* en *Beenbanden*, van Gom-Elastiek en Plated.

Men adressere zich aan het Hoofd-Depôt van Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, of bij de volgende Heeren Depôthouders: *J. Schoon*, te Alkmaar; *B. Boom*, te Almelo; *C. B. Kok*, te Amersfoort; *F. Romeyn*, te Arnhem; *J. J. Verlinden*, te Bergen op Zoom; *van den Goorberg*, te Breda; *W. de Visser Jr.*, te Deventer; *van Wageningen*, te Dordrecht; *P. J. B. Schultz*, te Gorcum; *J. Mouton en Zonen*, te 's Gravenhage; *P. H. N. van Wermeskerken*, te Groningen; *D. Klinkert*, te Haarlem; *J. Straatman*, te 's Hertogenbosch; *Schuyt Best*, te Hoorn; *O. A. van Tricht*, te Leyden; *Blaeckë de Ligny*, te Middelburg; *J. H. Coenen*, te Nijmegen; de Wed. *van Rijssel en Zoon*, te Tholen; *A. J. Faassen*, te Tiel; *L. J. Grootendorst*, Apotheker, te Utrecht; *Ochtmans en de Bal*, te Zierikzee; *D. J. Muntendam*, te Zutphen. Geld en Brieven *franco*.

De ondergeteekende verklaart, na vier jaren aan hevige Rumatiek te hebben geleden, en aan een open wonde aan het Been, dat hij van beide Kwalen radikaal is genezen, door de verleende Hulpmiddelen van den Heer C. VAN DEN BERG, op den Haarlemmerdijk, UU No. 223, te Amsterdam, terwijl zijne Zuster, die 13 jaren door de Vallende Ziekte werd gekweld, hare geheele herstelling heeft verkregen na het gebruik van 21 Poeders, door gemelden Heer tot dat einde haar verstrekt.

Met dankbaarheid aan den Allerhoogste, geeft hij hiervan openlijk kennis. J. DIJKMAN,
Daghuurder in de Beemster.

*** In een der Provincien, ten Platten Lande wordt gezocht: INWONING, KOST en HUISSELIJK VERKEER, met eene VRIJE KAMER, bij een fatsoenlijk en klein Gezin, van de Protestantsche Godsdienst, voor eene Weduwe van middelbare jaren, zonder Kinderen, tegen *f* 365 's jaars. Adres met *franco* Brieven, onder Letter R., bij den Heer JOHs. VAN WERMESKERKEN, Boekhandelaar te Amersfoort.

*** Door vertrek naar elders TE HUUR, met Mei aanstaande: Het aangenaam gelegen BUITENVERBLIJF, genaamd *VLIJT-LUST*, bevattende vijf Benedenkamers en drie afgeschoten Bovenkamertjes, ruime Keuken en verdere Gemakken, ruime Zolder, Kelders, Stalletje, Tuin en Moesgrond: te zamen ruim 42 Roeden, staande en gelegen nabij Driebergen. Te bevragen bij den tegenwoordigen Bewoner, den Heer J. P. SCHOUBERG.

*** **PAKHUIS.**
Aan het Spaarne of eene der Grachten te Haarlem, wordt een PAKHUIS TE HUUR gevraagd. Men adressere zich met opgave van stand en huurprijs *franco*, onder Letter A, aan den Boekverkooper en Boekdrukker A. C. KRUSEMAN, aldaar.

*** **TE HUUR OF TE KOOP:**
Twee nieuw gebouwde kapitale HEERENHUIZEN, gelegen op het aangenaamst gedeelte der Stad Tiel; voorzien ieder van zes Kamers, allen Behangen en Geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien, benevens Keuken, Kelder, Provisiekamer en verdere Gemakken; — alsmede een Stuk GRONDS, tot aanleg eener Tuin. Hebbende het riantste uitzigt over de Rivier de Waal en het Plantsoen. De Kooper kan des verkiezende, een groot gedeelte der Kooppenningen er in gevestigd houden.

*** Door sterfgeval UIT DE HAND TE KOOP: Eene gerenomeerde, sedert verscheidene jaren bestaan hebbende en nog in werking zijnde

APOTHEEK,

met de voorhanden zijnde GENEESMIDDELEN en WERKTUIGELIJKE GEREEDSCHAPPEN. Een en ander dagelijks te bezigtigen, in den Oppert, Wijk 6, N°. 63, te Rotterdam, en waarvan nadere informatiën te bekomen zijn, bij PH. VAN DER HOEVEN, Apotheker te Schiedam, in de Boterstraat, Wijk E, N°. 360.

*** **VOOR DEN LANDBOUW.**
F. LANGE, Mr. Wagenmaker te Winkel, geeft berigt, dat bij hem te verkrijgen zijn beste ZEEUWSCHE PLOEGEN; prijs *f* 37,00, goed of weerom nemende. (Brieven *franco*).

VERKOOPING EENER
BOUWHOEVE
in de Gemeente BERGH.

Ten overstaan van den te Varsseveld, Provincie Gelderland residerenden Notaris F. X. L. DE BOTH, zal ten huize van den Kastelein *G. J. Pierik*, te Zeddam, op Vrijdag den 3den November 1854, des voormiddags ten 10 ure, tegen genot van hooggeld, bij inzet worden geveild, en op Vrijdag den 17den November daaraanvolgende terzelfder uur en plaats, na genoegen geldende, aan den meestbiedende bij toeslag worden verkocht:

Eene aanzienlijke BOUWHOEVE, *DE KOORNHORST* genaamd, bestaande uit eene welonderhoudene Bouwmanswoning met Achterhuis, daarbij staande Schuur en Schaapstal; uit 69 Roeden, 70 Ellen Huisplaats, Tuin en Boomgaard; 17 Bunders, 70 Roeden, 70 Ellen Weiland; 24 Bunders, 50 Roeden, 70 Ellen Bouwland; 11 Bunders, 18 Roeden, 72 Ellen Houtgewassen en 72 Roeden, 20 Ellen woeste Grond; alles in de nabijheid der Grindwegen van Zutphen naar Emmerik, en van Zevenaar over Didam en Zeddam naar Terborg, in de Buurtschap Lengel tusschen Zeddam en 's Heerenberg, in de Gemeente Bergh, Provincie Gelderland, gelegen.

De Voorwaarden van verkoop met Kaart en beschrijving der Goederen, liggen ter inzage bij den Bouwman en Pachter derzelve H. I. SMEENK; en zijn op *franco* aanvragen nadere inlichtingen te bekomen bij voornoemden Notaris. *ZEGT HET VERDER.*

De Notaris VAN GEYTENBEEK, te Harmelen, zal op Vrijdag den 10den November 1854, des voormiddags elf ure, in het *Gemeente Huis* te Harmelen, verkoopen:
Acht Bs., 06 Rn., 31 En. uitmuntend WEI- en HOOILAND (waarvan circa 2½ Bs. bezet zijn met steen- en panaarde), gelegen in den Breudijk onder Harmelen, eerst in 3 Percelen en daarna in massa.
Te aanvaarden Kersmis 1854, en nadere informatien op *franco* aanvrage verkrijgbaar ten Kantore van voorn. Notaris.

*** Eigenaren zijn voornemens, op Donderdagen den 23sten November en 7 December 1854, des voormiddags om 10 ure, bij *W. J. van Enter* te Twello, door den Notaris Mr. J. N. EVERTS, te Twello, bij inzate en toeslag te verkoopen in perceelen, kolommen en massa:
Het BOEREN-ERVE, *HET VOORDE* genaamd, zeer aangenaam gelegen nabij den Straatweg van Zutphen op Deventer onder Wilp, op ½ uur afstand van Deventer, bestaande in solied gebouwd Boerenhuis met Landheers-Kamer, Tuin, Boomgaard, Bouwen Weidelanden en Akkermaalsbosschen en een aantal zeer zware Eiken, Esschen en andere Boomen, zamen groot ruim 20 Bunders. Voorts eene dubbele BANK, in de Hervormde Kerk te Wilp, en eene dubbele GRAFPLAATS op het Kerkhof bij Wilp.
Informatien bij den Notaris en den Bouwman op de plaats waar tevens de gedrukte Billetten verkrijgbaar zijn. Brieven *franco*.

*** VAN DER MEER EN VERBRUGGEN, te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

ALLES IJDELHEID,

Leerrede over Prediker I: 2, door
DR. J. J. VAN OOSTERZEE.
Prijs 25 Cents.

OP REIS,

Bladen uit de portefeuille van Dr. J. J. VAN OOSTERZEE, 2e. Druk, 12o. gebonden in Verg. Rood Linnen Bandje, Verguld op snede. . . . . . *f* 1,60.

Tot berigt op herhaalde aanvragen dient, dat zij nog eenige Exemplaren voorhanden hebben van:

DE SLAANDE ENGEL,

Leerrede over 2 *Chron. VII*: 13 en 14, door
Dr. J. J. van OOSTERZEE,
die zij op de eerste Bestellingen zullen Afleveren.
Prijs 25 Cents.

NIEUWE LECTUUR BIJ DE ONTBIJT- EN THEETAFEL,

bijeen verzameld en uitgegeven door G. P. KIST VAN HEYNINGEN en W. J. HOFDIJK, 3 Deelen, rojaal Octavo in twee Kolommen, Velin Pap. p. m. 1300 Bladz. net Gecartonneerd.
PRIJS *f* 11.25 VOOR *f* 3.60.

Dit Werk werd in 1850, 1851 en 1852, door bovengemelde Redactie uitgegeven, onder den titel van: *Flora Tijdschrift voor den Beschaafden Stand*, onder medewerking van een aantal met roem bekende Vaderlandsche Letterkundigen. Liefhebbers van degelijke en afwisselende Lectuur, die aan de Ontbijt- en Theetafel zich een half uur aangenaam willen bezig houden, vinden hier in ruime mate voedsel voor het verstand en hart, terwijl het aantal en de verscheidenheid der in dat Werk voorkomende Stukken, ieders smaak zal bevredigen. Te bekomen bij **J. H. VAN DER BEEK**, Amsterdam Driekoningstraat, en 's Hage Boekhorststraat. à Contant en op *franco* aanvrage.

*** Door den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, te *Utrecht*, is uitgegeven en alom voorhanden:

I. J. J. L. ten Kate, Panpoëtikon.

Bloemlezing uit de werken der voornaamste Europesche Dichters, in Nederduitsche vaerzen overgebragt.
EERSTE AFLEVERING: **SHAKSPEARE.** Prijs *f* 0,60.

De Uitgever vertrouwt dat dit Werk van onzen begaafden Dichter, waaraan moeite noch kosten gespaard zijn, om het bij het heerlijke innerlijke een prachtig uiterlijk te bezorgen, door het publiek goed moge worden ontvangen. De *tweede Aflevering* bevattende de meesterstukken van GÖTHE, wordt 1 November en de *derde* RACINE, 1 December verzonden, en verder maandelijks eene Aflevering.

II. T. VAN WESTRHEENEN Wzn., Levensrichting.

FAMILIE ROMAN, in twee Deelen. Prijs *f* 6,—.
Deze Roman van den Schrijver van „*Gelofte en Trouw*" zal zeker in geene Leesinrigting of Leesgezelschap mogen ontbreken.

III. HENRIETTE S....., Licht door de wolken,

of VREDE EN BLIJDSCHAP DOOR HET GELOOF. Prijs *f* 1,—.
Dit Werkje zal zeker met graagte door de Dames worden ontvangen, het is een keurig geschenk voor jeugdige schoonen.

IV. C. G. vor Thoren, Liederkrans,

of **twaalftal** GEZANGEN VOOR DE NEDERLANDSCHE JEUGD. Prijs *f* 0,35.
Dit Werkje wordt met vertrouwen aan HH. Onderwijzers aanbevolen.

*** Bij G. T. N. SURINGAR, Uitgever te *Leeuwarden*:

DE GEZAMENLIJKE
DICHTERLIJKE WERKEN
VAN DEN HEER
H. TOLLENS Cz.

zoo als die laatstelijk door den Dichter zijn verzameld en onder zijn oog zijn gedrukt en uitgegeven, bestaan thans uit de navolgende Bundels, allen gedrukt met gelijken letter en in gelijk formaat, op best Mediaan Papier en versierd met het Portret des Dichters *en in koper of staal gegraveerde* Vignetten.

GEDICHTEN.
Met Titelplaten, waarvan de onderwerpen genomen zijn uit de bekende Stukken, getiteld: *Jan van Schaffelaar*, *Herman de Ruiter*, *de Echtscheiding*, gegraveerd door BENDORP. Tevens versierd met het Portret des Dichters, door VELIJN, en Facsimile der Naamteekening. Vijfde druk. Drie Deelen . . . . *f* 12,00.

ROMANCEN, BALLADEN EN LEGENDEN.
Met gegraveerden Titel en Vignet, door VELIJN. Derde druk . . . . *f* 3,60.

NIEUWE GEDICHTEN.
Met gegraveerden Titel en Vignet. Tweede druk. Twee Deelen . . . . *f* 7,20.

LIEDJES VAN MATTHIAS CLAUDIUS.
Met zeven Vignetten en Titelvignet, keurig in koper gebragt door BENDORP en VELIJN. Tweede druk *f* 3,90.

DICHTBLOEMEN BIJ DE NABUREN GEPLUKT.
Met Vignet, op Staal gegraveerd door TÉTAR VAN ELVEN . . . . *f* 3,60.

VERSTROOIDE GEDICHTEN.
Met gegraveerden Titel en Vignet door LANGE *f* 3,60.

LAATSTE GEDICHTEN.
Met gegraveerden Titel en Vignet door LANGE. Twee Deelen . . . . *f* 7,20.

Te zamen genomen worden deze Bundels, zoo lang de zeer geringen voorraad van complete exemplaren strekt, afgeleverd in fraaije rood marokko linnen Banden. Afzonderlijk verlangd wordende, ontvangt men de nog verkrijgbare Deelen in netten cartonnen Band.

*** VAN DRUTEN & BLEEKER te Sneek, geven uit:

DE LEER DES EVANGELIES,

In hare eenheid en haren zamenhang voor beschaafde en nadenkende Christenen beknopt ontwikkeld door
S. HOEKSTRA BZ.
Predikant te Rotterdam.

Eerste Deel in Post 8vo., 368 Pag's Druks à *f* 2,30. Met nog één Deel van gelijken omvang, dat ter perse is, is dit Werk compleet. Eene Naamlijst van Inteekenaren zal voor dat Deel worden geplaatst. Tot aan de uitgaaf daarvan blijft de inteekeningsprijs bestaan, doch daarna wordt de Prijs van het *geheel* **stellig verhoogd.** De Uitgevers vestigen de aandacht van allen, die belang stellen in het bezit van een echt degelijk Werk op de uitgaaf van dit Boek. Overigens vertrouwen zij dat het zich zelven overvloedig zal aanbevelen.

*** Alom staat de Inteekening open op den tweeden druk van de

KONINKLIJKE WEG
NAAR DEN HEMEL.

Dit Werk, waarvan in een kort tijdsverloop 1800 Ex. zijn verkocht, wordt bij vernieuwing der algemeene aandacht aanbevolen.
De prijs is 18 Centen bij Inteekening voor elke Aflevering en het geheel zal in 10 Afleveringen compleet zijn.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, verschijnt dezer dagen:

EEN NIEUW WERK
VAN
FREDERIKA BREMER,
GETITELD:
DE NIEUWE WERELD
(HOMES OF THE NEW WORLD.)
Vertaald door S. J. VAN DEN BERGH.

Twee Deelen met Vignetten en Platen . . *f* 8,65.
FREDERIKA BREMER heeft in den laatsten tijd ruim een jaar doorgebragt in Amerika en de *Nieuwe Wereld* in het Noorden en Zuiden doorkruist. Daarvan en van hare eigene opmerkingen geeft zij in bovenstaand Boek een uitmuntend Verslag. Wie een **degelijk** Boek lezen wil, neme **Frederika Bremer's Nieuwe Wereld** ter hand.
Dezelfde Uitgever beveelt ALLE LEESGEZELSCHAPPEN tevens aan:

E. L. BULWER,
MIJN ROMAN
of verscheidenheden uit het leven in ENGELAND.

Vier Deelen, vijf Stukken, met Vignetten en Portret. . . . . *f* 21,20.

*** **Heden komt van Pers:**

DE TWEEDE DRUK
VAN DE
BLINDGEBORENE,
DOOR
A. van der HOOP Jr's Zoon.

Leiden. D. NOOTHOVEN VAN GOOR.

HET FRANEKER WONDER!

Bij S. E. VAN NOOTEN te Schoonhoven, werd onlangs uitgegeven, een *derde* vermeerderde en verbeterde Druk van:
J. H. VAN SWINDEN,
BESCHRIJVING van het RIJKS-PLANETARIUM te FRANEKER
van 1773 tot 1780 uitgedacht en vervaardigd door
EISE EISINGA.
Voorafgegaan door het Leven van Eisinga en eene geschiedenis van zijn Planetarium, door
W. EEKHOFF,
Archivarius der Stad Leeuwarden.
Met eene groote, gekleurde Afbeelding van het kunststuk en het Portret van Eisinga.
Prijs *f* 3,25. De Plaat afzonderlijk *f* 1,50.

*** Uit Weenen werd vroeger door eenige Geleerden berigt, dat **GOLDBERGER'S KETTINGEN** naar allen schijn als voorbehoedmiddel tegen de Cholera met succes konden aangewend worden; men wilde beweren, dat ten tijde dat de ziekte heerschte het de lucht aan de den mensch noodige electriciteit ontbrak en deze Kettingen daarin zouden voorzien. Wij herinneren ons in onderscheidene bladen gelezen te hebben, dat koperslagers en blikslagers overal van de Cholera bevrijd bleven, en dat men dat toeschreef aan de verandering, die door het hameren en bewerken dezer metalen in de atmospheer, waarin zij zich bewogen, plaats vinden moest. Dr. JOH. NEP. SALLER, Ridder van de Leopoldsorde, Lijfarts van Hertog FERDINAND van Saxen-Coburg, enz., beveelt genoemde Kettingen als preservatief tegen de Cholera aan, „ *uit innige overtuiging, nademaal deze gemakkelijk aan te wenden toestellen eenen voortdurenden en kunstmatigen electro-magnetischen stroom opwekken en het menschelijk ligchaam van miasmatischen invloed vrijwaren*" Wij zeggen met den inzender van *de geheimen der natuur* in de *Amsterdamsche Courant* van 17 Mei 1853 „ God heeft zeker nog vele krachten in de natuur gelegd, die wij niet kennen, enz." Vele natuurkrachten heeft de ondervinding ons in de laatste jaren leeren kennen, die wij aanwenden maar niet begrijpen kunnen. Dat GOLDBERGERS KETTINGEN eenen grooten invloed op het menschelijk ligchaam uitoefenen is buiten kijf, en verstandig zal iederen handelen, die zich thans daarvan bedient; hij heeft tegelijk een preservatief tegen de heerschende ziekte en een geneesmiddel tegen al de rheumatische aandoeningen van het gure jaargetijde.
VERKOOPHUIS. (10/27 54.)

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.